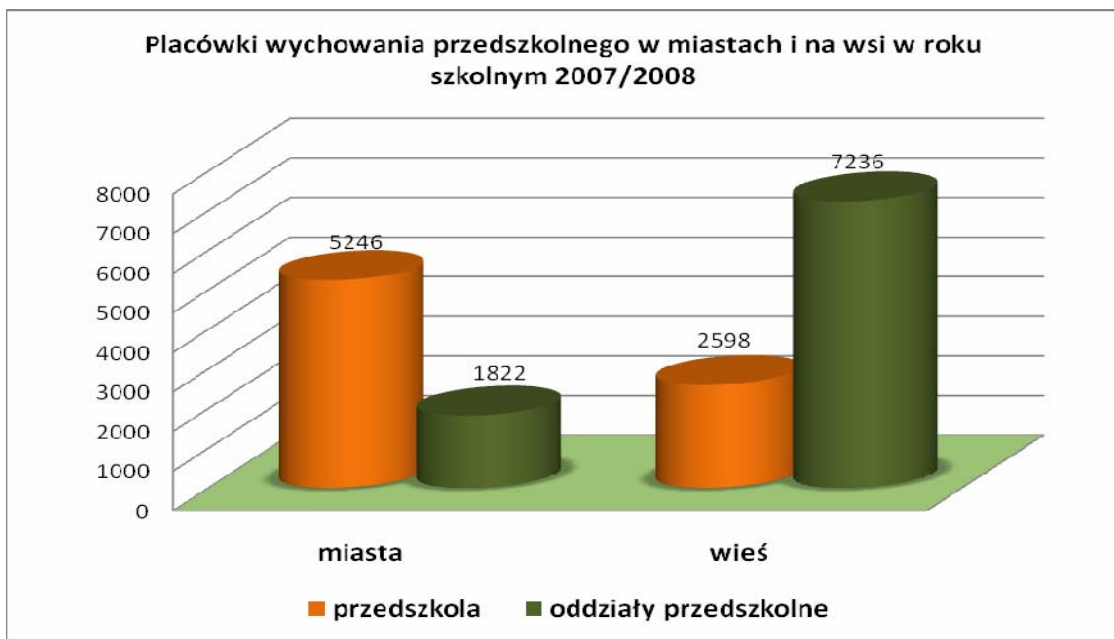

Notatka informacyjna

Edukacja i wychowanie w Polsce w roku szkolnym 2007/2008

W roku szkolnym 2007/2008 funkcjonowało ogółem 16,9 tys. placówek wychowania przedszkolnego: 7,8 tys. przedszkoli i 9,1 tys. oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. W stosunku do poprzedniego roku liczba placówek ogółem zmniejszyła się o 2,5%, w tym wzrosła nieco liczba przedszkoli przy jednoczesnym spadku liczby oddziałów przedszkolnych.

Dane dotyczące wychowania przedszkolnego oraz szkół i edukacji na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym pochodzą z Systemu Informacji Oświatowej (SIO) administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

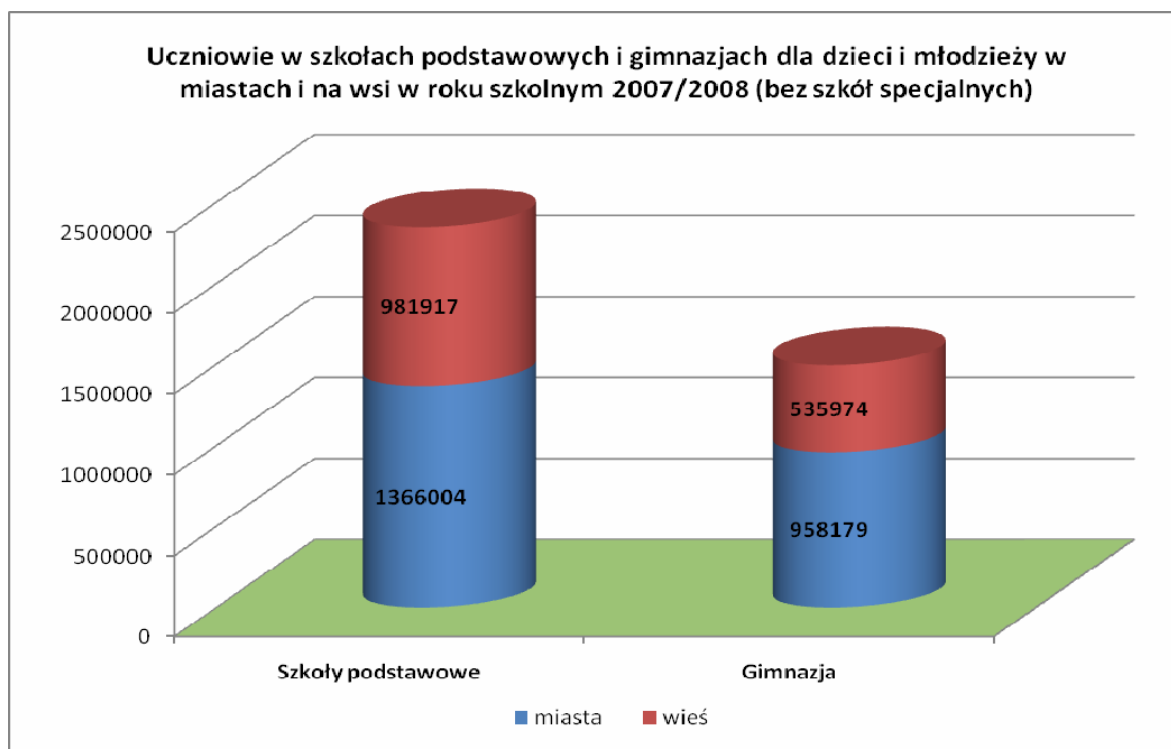
W szerszym zakresie wyniki gromadzone w SIO, na podstawie ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej (DZ.U.Nr 49, poz.463, z późn. zm.), zostaną zaprezentowane w publikacji „Oświata i wychowanie w roku szkolnym 2007/2008”, która ukaże się we wrześniu nakładem Głównego Urzędu Statystycznego.

Przedszkola stanowiły 46,4% opisywanych placówek i były w większości zlokalizowane w miastach (66,9%). Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych przeważały na wsi (79,9%).

Ten pierwszy etap kształcenia w systemie oświaty obejmuje dzieci w wieku 3-6 lat, przy czym oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych przeznaczone są głównie dla dzieci 6-letnich, dla których od roku 2004/2005 ustanowiono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego. Wychowaniem przedszkolnym objęto w rozważanym roku szkolnym 871,9 tys. dzieci, tj. o 9,3 tys. więcej niż w poprzednim roku, co stanowi wzrost o 1,1%. Nadal jednak w zajęciach uczestniczy tylko 59,4% dzieci w wieku 3-6 lat (w miastach - 75,2%, a na wsi - 39,0%). Można przypuszczać, że liczba dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego będzie się zwiększać w związku z obserwowanym od czterech lat wzrostem liczby urodzeń, jak również zamierzeniami resortu edukacji dotyczącymi objęcia obowiązkowym wychowaniem przedszkolnym wszystkich dzieci 5-letnich.

W systemie oświaty od kilku lat notowany jest spadek liczby uczniów w prawie wszystkich typach szkół (z wyjątkiem zasadniczych szkół zawodowych), wynikający ze zmniejszającej się populacji dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Jest to następstwo ostatniego niżu urodzeń trwającego od około połowy lat osiemdziesiątych ubiegłego wieku do pierwszych lat obecnego stulecia.

Liczba szkół podstawowych w roku szkolnym 2007/2008 wyniosła 14,3 tys. i była o 1,2% niższa w stosunku do poprzedniego rozważanego okresu. Ogółem w szkołach podstawowych

uczyło się 2,4 mln dzieci – liczba uczniów w tych szkołach zmniejszyła się o 4,4% w porównaniu z ubiegłym rokiem szkolnym. Warto zauważyć, że sygnalizowany projekt zmian w systemie edukacji przewidujący stopniowe włączanie (od 2009 r.) dzieci 6-letnich do obowiązkowego nauczania w szkołach podstawowych oraz nałożenie się w kolejnych latach efektu demograficznego w postaci wzrostu liczebności roczników dzieci rozpoczynających naukę na tym poziomie, może spowodować po 2010 r. zwiększenie zapotrzebowania na miejsca w pierwszych klasach szkół podstawowych.

W gimnazjach kształciło się w omawianym okresie około 1,5 mln młodzieży. W stosunku do ubiegłego roku liczba uczniów tych szkół zmniejszyła się o 4,9%, natomiast liczba gimnazjów nieco się zwiększyła. Zarówno w szkołach podstawowych, jak i gimnazjach zmalała liczba absolwentów z roku szkolnego 2006/2007, co stanowi bezpośredni skutek kilkuletniej spadkowej tendencji liczby dzieci i młodzieży w wieku uczęszczania do takich szkół.

Absolwenci gimnazjów kontynuowali następnie naukę w różnego typu szkołach ponadgimnazjalnych. Największą popularnością wśród absolwentów gimnazjów od wielu lat cieszą się licea ogólnokształcące, do których w roku szkolnym 2007/2008 uczęszczała blisko połowa uczniów pierwszych klas szkół ponadgimnazjalnych.

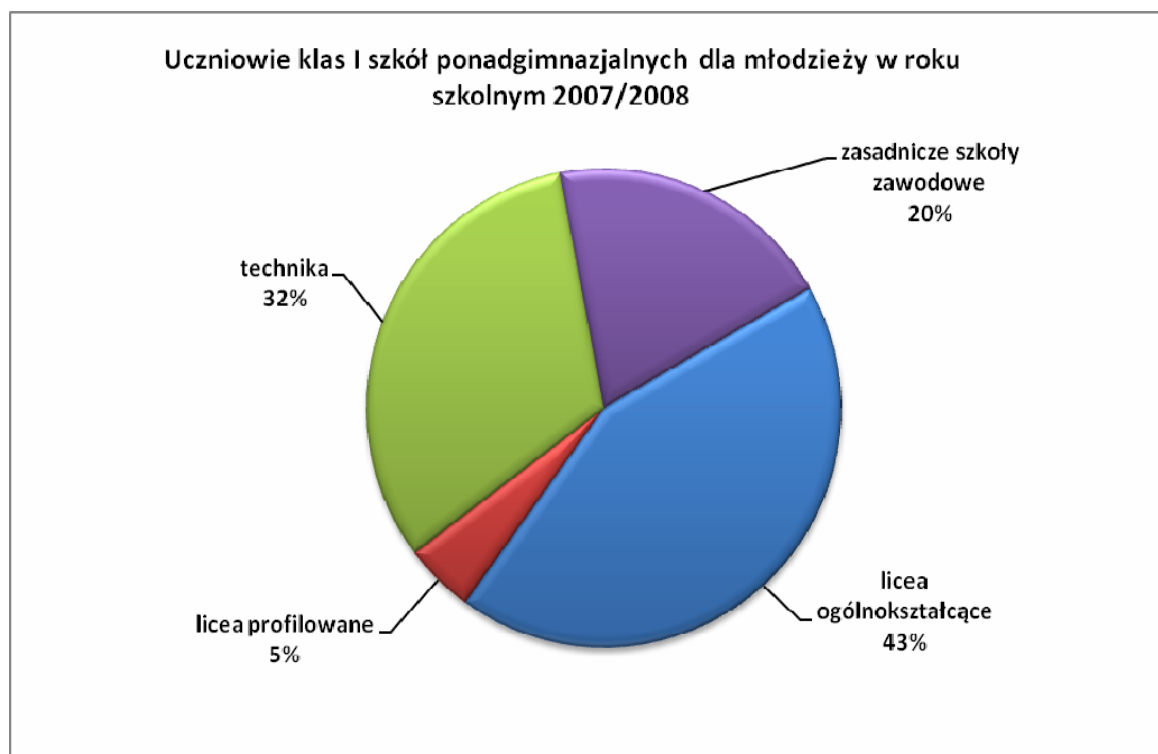
Uczniowie w szkołach ponadgimnazjalnych dla młodzieży^a

Wyszczególnienie	Zasadnicze szkoły zawodowe ^b		Licea ogólnokształcące ^c		Licea profilowane		Technika ^d	
	2006/2007	2007/2008	2006/2007	2007/2008	2006/2007	2007/2008	2006/2007	2007/2008
Ogółem	229170	235647	732908	715245	159963	110450	534989	562590
Mężczyźni	163818	167148	290701	278883	69089	44309	329109	339594
Kobiety	65352	68499	442207	436362	90874	66141	205880	222996

a Bez szkół artystycznych. b Bez uczniów ponadgimnazjalnych specjalnych szkół przysposabiających do pracy. c Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. d Łącznie z uzupełniającymi technikami.

Od ubiegłego roku szkolnego obserwuje się ponowny wzrost zainteresowania szkołami umożliwiającymi naukę zawodu. Do klas pierwszych techników dla młodzieży przyjęto w roku szkolnym 2007/2008 o prawie 6,5 tys. absolwentów gimnazjów więcej niż w roku poprzednim, co stanowi wzrost o ponad 4%. Zwiększył się nabór do zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży, do których przyjęto również o prawie 6,5 tys. uczniów więcej niż w ubiegłym roku. Wzrost zainteresowania nauką w szkołach zawodowych można wiązać ze zmianami na rynku pracy spowodowanymi m.in. członkostwem Polski w Unii Europejskiej i stopniowym otwieraniem rynków pracy krajów Wspólnoty dla polskich pracowników. Zewnętrzny popyt na pracowników posiadających kwalifikacje w konkretnym zawodzie i wyjazdy takich osób do pracy za granicą

wpłynął równocześnie na zwiększenie krajowego zapotrzebowania na pracowników posiadających certyfikaty określonych specjalności zawodowych.

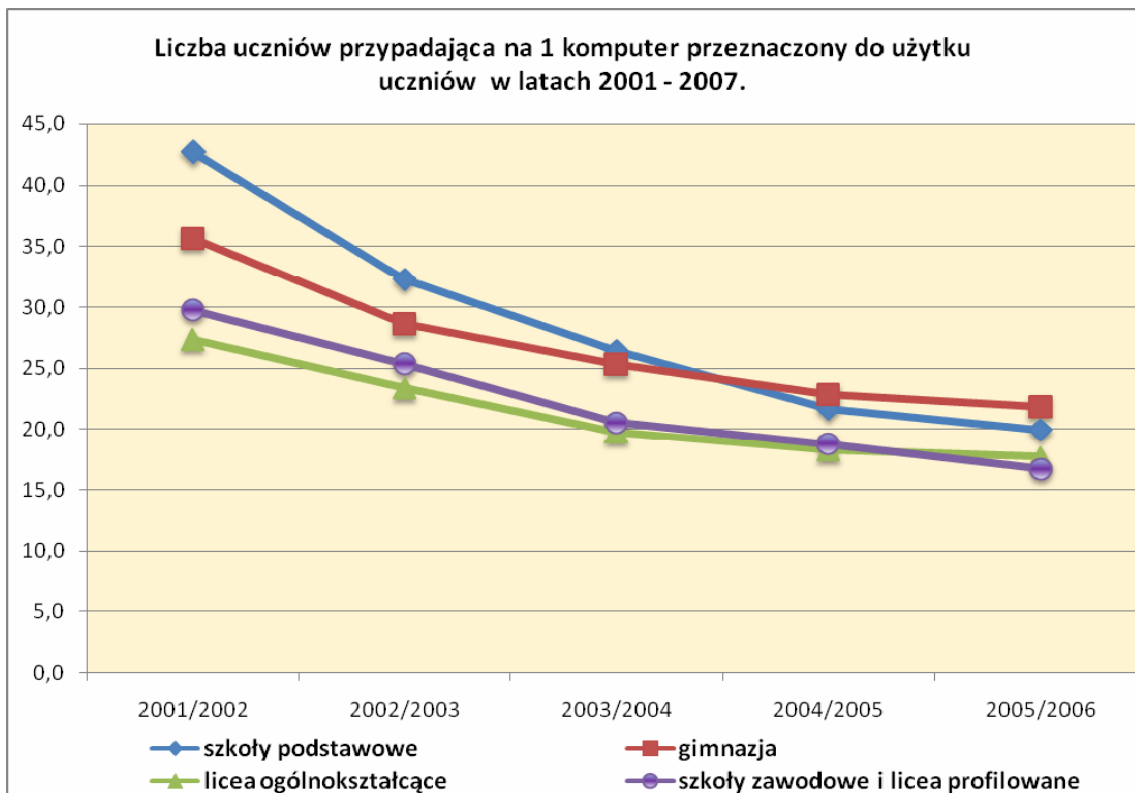
Z kolei nabór do liceów profilowanych, które dają wykształcenie ogólne i jedynie orientację zawodową, jest dużo niższy. W roku szkolnym 2007/2008 do liceów profilowanych dla młodzieży przyjęto o ponad 18,9 tys. mniej uczniów niż przed rokiem, co stanowiło spadek o 42,2%. Warto podkreślić, że ten typ szkoły nie cieszył się dużym zainteresowaniem uczniów już wcześniej, a obserwowane zmniejszenie zgłoszeń zostało spowodowane wskazanym wzrostem przyjęć do szkół dających określone kwalifikacje zawodowe.

Zmniejszenie zainteresowania obserwowano również w przypadku szkół policealnych. Liczba placówek tego typu zmniejszyła się o 5,6% w stosunku do roku szkolnego 2006/2007. Spadkowi uległa jednocześnie liczba uczniów - o 3,3% w porównaniu do poprzedniego roku szkolnego.

Z roku na rok poprawia się wyposażenie szkół w sprzęt komputerowy. Zwiększa się liczba komputerów w szkołach¹, przy czym liczba komputerów z dostępem do Internetu wzrasta we wszystkich typach szkół. W szkołach podstawowych liczba komputerów z dostępem do Internetu w roku szkolnym 2007/2008 wzrosła w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym o 16,0%, w gimnazjach - o 12,2%, w liceach ogólnokształcących - o 10,1%, a w szkołach zawodowych - o 41,0%. Na jeden komputer z dostępem do Internetu przypadało od 12 uczniów w liceach

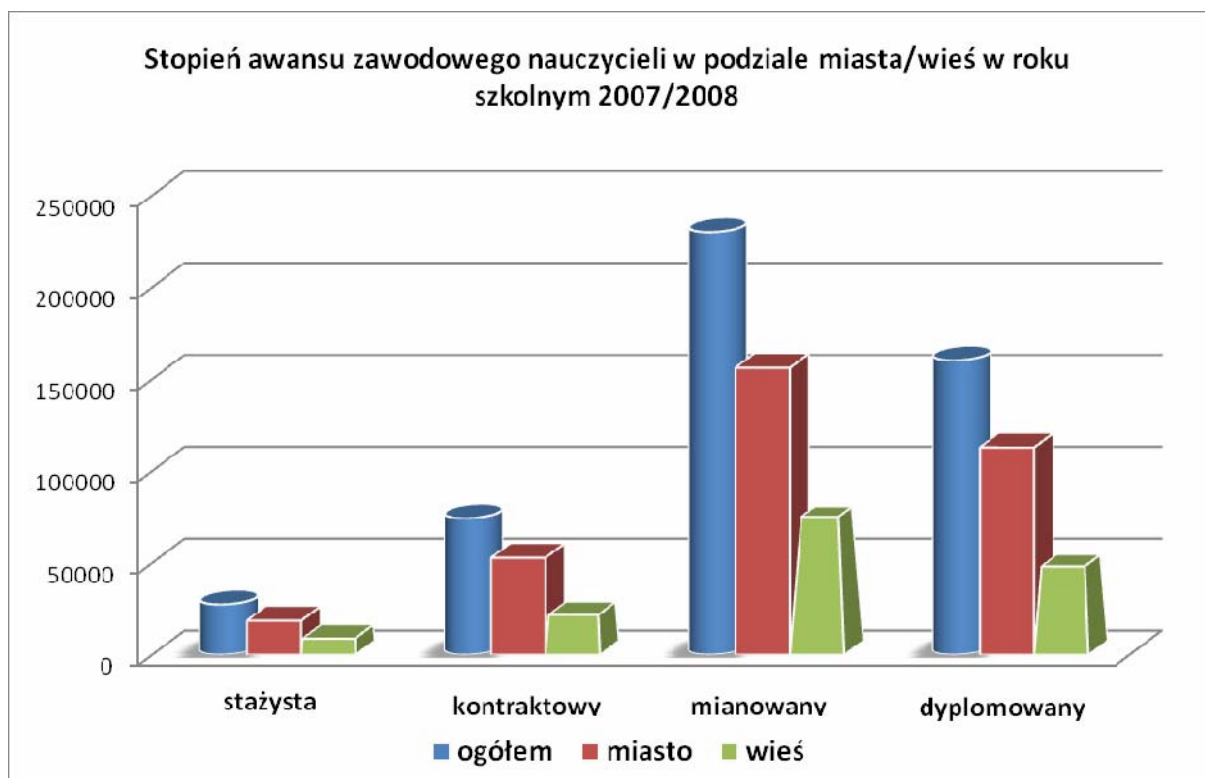
¹ Dane nie obejmują szkół specjalnych

ogólnokształcących do 15 - w szkołach podstawowych i gimnazjach (w ubiegłym roku szkolnym relacje te wynosiły odpowiednio 14 i 18 uczniów).

Według stanu z września 2007 r. prawie połowa zatrudnionych w oświacie nauczycieli pracowała w szkołach podstawowych (183,9 tys. osób), natomiast pozostali w niemal równym stosunku - w szkołach ponadgimnazjalnych (108,9 tys. osób) i gimnazjach (113,1 tys. osób). Na 1 nauczyciela przypadało w szkołach podstawowych i gimnazjach 13 uczniów, natomiast w szkołach ponadgimnazjalnych stosunek ten wynosił średnio 18 uczniów na nauczyciela i nie zaobserwowano dużego zróżnicowania pomiędzy poszczególnymi typami szkół. Nauczyciele pracujący na pełen etat stanowili średnio 78,0% wszystkich nauczycieli, najwięcej w szkołach podstawowych – 84,8%, a najmniej – w liceach ogólnokształcących – 76,9%.

Prawie 39% nauczycieli pracujących w oświacie w roku szkolnym 2007/2008 posiadało stopień nauczyciela mianowanego, ponad 37% to nauczyciele dyplomowani, natomiast nauczyciele kontraktowi i stażyści stanowili odpowiednio 17,0% i 5,5% rozważanej populacji.

Struktury według stopnia awansu zawodowego w szkołach wiejskich i w miastach są podobne i w przybliżeniu odzwierciedlają ogólną strukturę zbiorowości nauczycieli w Polsce. Na wsi odsetek nauczycieli mianowanych jest nieco wyższy niż w placówkach zlokalizowanych w miastach, a w szkołach miejskich – nauczycieli dyplomowanych i kontraktowych.